Warszawa. — *Rok 1. Dnia 17. Marca 1823*

KURYER DLA PŁCI PIĘKNEY.

CZYLI

DZIENNIK LITERATURZE, KUNSZTOM, NOWOŚCIOM i MODOM POŚWIĘCONY.

N^er 32.

Dziennik ten wychodzi w Składzie sztuk pięknych A Brzeziny trzy razy na tydzień, to iest: w Poniedziałek, Srzodę i Sobotę z dołączeniem kwartalnie dwunastu rycin mód z których iedna męzka. Prenumerata na 36 Numerów, przyimuie się w Stolicy, w kwocie Złp: 15. na Prowincyi Złp: 18.

JRENA

Żona Mahometa II.

Wyiątek z biografii sławnych Kobiet przez Panią Dufrénoy

Mehemet czyli Mahomet II. Sułtan Turecki, Monarcha dumny i krwi chciwy, bez wiary, bez religii, bez obyczaiów, nie znaiący innego prawa nad siłę, w mordach szukaiący roskoszy; ale bitny woiownik, biegły polityk, podobny geniuszem i zbrodniami swemi, do tych nadzwyczaynych ludzi zrodzonych na postrach i podziwienie świata, Mahomet, po uskutecznieniu wielkich zamiarów, po podbiciu znakomitych mieysc w Azyi i Europie, przedsięwziął stać się panem Konstantynopolu w celu utwierdzenia swego panowania w Grecyi. Zgromadził znaczną flottę ogromne woyska i udał się na oblężenie stolicy państwa Wschodniego.

Miesiąc iuż blisko stoiącemu pod murami Konstantynopolu, opierali się oblężeni z dzielnością; gdy mu nagle na myśl padło, że dla pomnożenia zapału woysk swoich, silnym byłoby środkiem nakazać przez Muftego post powszechny, i dać przyrzeczenie wolnego rabunku; potem dla podzielenia sił chrześciiańskich, razem przypuszcza szturm do Peru i Konstantynopolu a wkrótce zabrakło ziemi oblężonym. Konstantyn Paleolog widząc stolicę swoią bliską wpadnięcia w ręce zwycięzcy, zdarł z siebie szaty cesarskie, i z orężem w dłoni rzucił się wśród nieprzyiaciół, którzy iuż przez ieden wyłom do miasta byli weszli. Konstantyn walcząc poległ, dość szczęśliwy, że życie z koroną utracił. Z nim zgasło państwo Wschodnie.

Nic nie daie się porównać z okrucieństwami, iakie naówczas wywierali Muzułmani. Sułtan w tryumfie okazał się Konstantynopolowi, z radością postępował po trupach nieszczęśliwych Greków,

a oczy iego poiły się widokiem krwi płynącey strumieniami po wszystkich ulicach miasta.

Znakomitsi Baszowie przynieśli mu naybogatsze łupy i zdobycz naykosztownieyszą. Ofiarowali mu prócz tego dziewicę rzadkiey piękności; była to Jrena pochodząca z świetney familii. Łagodność iey spoyrzenia, wykwintność iey kibici, wdzięk czarowny iey poruszeń, zachwyciły natychmiast Sułtana, a iey dowcip dokończył dzieła, które rozpoczęły iey powaby. Mahomet pierwszy raz kochał, a iego niewolnica wielką nad nim pozyskała władzę. Cały nią zaięty, zapomniał przy iey boku morderczey chwały boiów, i rozkoszy krwi wylewu; iego nowe uczucia zdały się w nim nowe tworzyć serce. Już kilka dni upłynęło, a nie wydano żadnego śmierci wyroku; darował nawet, na prośby i łzy Jreny życie kilku cnotliwym potępionym; a iako Jrena zrodzona z Chrześciiańskich rodzin, wyznawała i czciła religią katolicką. Mahomet też począł przypominać sobie, że matka iego w tém świętem prawie wychowała iego dzieciństwo. Jrena cieszyła się z swego tryumfu, który się stał tryumfem ludzkości, a może i wiary.

Tymczasem Janczarowie i inni żołnierze obawiaiąc się, aby Mahomet w okowach piękney niewolnicy, nie ugasił zapału wojennego, źródła ich bogactw, głośno szemrać zaczęli. Wielki Wezyr i Mufty uwiadomili o tém Sułtana. Wtenczas ten tygrys po chwilowym zaśnięciu sroższym się ieszcze obudził. Rozgniewany, że go sądzono zdolnym poddać swoie męstwo panowaniu iedney niewiasty, chciał okazać, że będąc panem siebie samego, nie więcey go kosztuie, zwyciężać nieprzyiaciół, iak własne namiętności. Pełen barbarzyńskiego zamiaru, zgromadza wszystkich żołnierzy do swego obozu, prowadzi przed nich Jrenę, wspaniały iey ubior pomnażał iey nie porównane wdzięki — Sułtan przedstawiaiąc ią z dumą, odezwał się: ,, Nigdy bez wątpienia, oczy wasze nie ,, widziały tak godnego uwielbienia przedmiotu; ta tylko kobieta ,, dała mi poznać szczęście. Ubóstwiam Jrenę — ale ią chwale ,, moiey poświęcam.“ Natychmiast dobywa miecza... i wnet spada wdzięczna głowa dziewicy z iey śnieżney szyi: ,, Przekonaycie się, zawoła z okrutnym uśmiechem, czy umiem siebie samego zwyciężać.

Oklaski całego woyska towarzyszyły tey okropney scenie, ale zgon niewinney ofiary poniósł w duszę tyrana taiemną rozpacz i zgryzotę. Wiecey niż kiedy chciwy mordów — skąpał się wkrótce we krwi swoich naywiernieyszych domowników, i barbarzyńcy, którzy naypierwsi wydali okrzyk radości na widok śmierci Jreny, wkrótce boleśnieyszą ieszcze zginęli.

MODY.

Rycina Ner 31.

Przeszły Balowe czasy, rzekła do mnie pewnego wieczora Pani W... przybyła z prowincyi — zaczniemy teraz uczęszczać na Teatra, widowiska i niezawodną cieszę się nadzieią, iż mi WPan wszędzie towarzyszyć będziesz. Przed kilką tygodniami było mu to rzeczą niepodobną, przyznaię; lecz teraz iesteś zupełnie wolnym; wieczory i zabawy minęły, i ia winnam się wszystkiego spodziewać po

Jego grzeczności: Nieznaioma i obca w Warszawie życzę sobie zwiedzić w twem towarzystwie wszystkie pięknieysze mieysca stolicy, chcę widzieć warsztaty naydoskonalszych rękodzielników, iednem słowem, chcę użyć twoiey znaiomości rzeczy ażebym o nich lepiey sama mogła sądzić.— Lekki uśmiech był całą odpówiedzią na szczególne żądania Pani W.. Wskazałem iey mnóstwo leżących na stoliku Biletów i rzekłem: „czytay Pani, i przekonay się iakie obowiązki wkłada życie towarzyskie na tych, którzy tak iak ia byli równie nierozsądnemi, aby się pod iego wprzęgać iarżmo. Czytay Pani ten list od piękney Hrabiny Z*** iest tam *postscriptum*: „Pamiętay iż się wiecznie gniewać będę ieżeli nie przyidziesz na dzisieyszą Herbatę.“ I WPan odpowiedziała mi Dama, bierzesz to wszystko za istotną prawdę, co nie iest iak tylko prostą formalnością, a która by mię na WPana mieyscu bardzo mało obchodziła. Idzmy, rzekła daley z westchnieniem; widzę iż nie mogę rachować na WPana; lecz przynaymniey powiedz mi; wszystkie te wieczory, herbaty muszą bydź niezmierne zabawne. Cóż tam robicie? mówicie?— Nasze zabawy i mowy powinny bydź do mieysca zastósowanemi, w salonach znakomitych, każdy zostaie stoiący przy swem krześle, i czeka ieżeli kto z znacznieyszych osób nie raczy go swą zaszczycić rozmową; dwunasta biie wypada się koniecznie usunąć wychodziemy więc i iak gdyby dla nagrodzenia sobie tych kilko godzinnych nudów trzeba szukać rozrywki we snie, który nas mimo wolnie opanował. W Salonach prywatnych Osób, Obywateli, Bankierów, Kupców, idzie wszystko wcale innym trybem; gramy w karty, aż do sytości słuchamy muzyki; dusiemy się w tłoku Osób których zaledwie szczupłe sale obiąć mogą, piiemy poncz i iemy lekkie ciasteczka; nakoniec po sutey wieczerzy na pół spiący rozchodziemy się o świcie.

Nic iednak nie równa się tey przyiemnośei, iakiey doświadczyć można w towarzystwie Artystów wszelkiego rodzaiu; każdy z swey strony bawi nas w swem przedmiocie Malarz rysuie, Muzyk rozczula tkliwemi tony; dowcip gra również w tym towarzystwie swą rolę, iedyna tylko iskra elektryczna wyrywa się z tego ogniska, przebiega i ożywia zgromadzone na około niego sztuki i kunszta. Rozumiem WPana rzekła Pani W. przekładasz nad wszystkie zabawy, wieczory artystów; nieprzeczę, lecz pozwól się spytać czyli w ubiorach dam tamże znayduiących się panuie zbytek, i czyli stroie kobiet są wykwintne? Bez wątpienia odpowiedziałem, kobiety są za-

wsze kobietami, i niezrzekaią się nigdy tego co może podwyższyć ich wartość osobistą; chcąc Pani dać pewne wyobrażenie tego co mi się naywięcey uderzaiącym bydź zdawało, opiszę iey niektóre stroie, które tam widziałem. Rzuciwszy okiem na zgromadzenie kobiet w teraźnieyszych czasach zdaiemy się bydź przeniesieni w kolonią nadobnych *Peruwiianek.* Zacząwszy od piór zdobiących ich głowy cały ubiór w nayrozmaitszych widzimy kolorach tak iż z trudnością iakikolwiek za modny postanowić by można. Kobiety noszą zawoie wszelkiego kształtu i koloru widziałem ich połowę z gazy złotey połowę z krepy świecącey: suknie aksamitne ozdobione udołu wiszącemi piórami są również dosyć modnemi. Nakoniec kobieta chcąc bydź kompletnie ubraną, potrzebuie mieć bukiet z swieżych kwiatów, chociaż nawet na podobnych wieczorach nie wolno iest tańczyć.

Nowy rodzay stroiu głowy uważaliśmy na ostatnim Benefisie JPanny *Mierzyńskiéy* Kapelusik aksamitny koloru błękitnego ogołocony z daszków i wkształcie korony ozdabiały zprzodu dwa ukośne sznurki pereł zboków zaś ozdobiony był piórami również błękitnemi.— Suknia muślinowa ozdobioną była falbankami haftowanemi w ząbki i garnirowana temiż we trzy rzędy. — Szal Merynósowy kończył ten ubiór.—

Do Numeru dzisieyszego dołącza się Rycina Ner 31.

TEATRA i WIDOWISKA STOLICY.

TEATR NARODOWY. W dniu 15. b. m. daną była Drama pod tytułem: Zbieg Węgierski. Dla czego podobne Sztuki iak Człowiek z Czarnego Lasu, Zbieg Węgierski, Puszcza pod Hermanstadt sztuki, w których nawet gry i naylepszych Artystów ocenić nie można, nie tylko utrzymanemi, ale nawet często na naszey scenie wystawianemi widziemy iest rzeczą nie do odgadnienia.

W dniu 16. b. m. daną była Komedya Grymasy młodey Żony. JP. Leduchowska i JP. Jankowska: JPP. Dmuszewski i Anczyc, przymuszaią nas do powtórzenia pochwały którą im iuż raz udzieliliśmy.

Nastąpiły Historyczne i Mitologiczne Obrazy i Grupy. Jest to widowisko które naygodniey mogłoby zastąpić wystawę Dramm podobnych tym iakie wyżey wspomnieliśmy, widowisko; które Publiczności naszey naywięcey się podobać może i powinno. Staranność z iaką Dyrekcya podięła wystawę tych Obrazów dokładność układu onychże, zresztą nowość cechuiąca usilność teyże Dyrekcyi w wynaydowaniu rozmaitych rozrywek, każe iey trudy uwielbiać i zasługuie aby odtąd lepiey od Publiczności cenione bydź mogły.

N o t a.

W celu zrównania końca kwartału ninieyszego pisma z początkiem przyszłego miesiąca Ner 33. wydzie w dniu 22. b. m.